

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Debrecen, XXI. évf. 101. szám.

ÁRA 30 KORONA

1923. május 4. Péntek.

Magyarország gazdasági összeomlása veszedelmes egész Kelet Európára

Bethlen pénteken informálja a jóvátételi-bizottságot

Budapest, május 3. Az első távirati híradások, amelyek Bethlen István gróf miniszterelnök és Kállay Tibor pénzügyminiszter párisi tárgyalásainak megkezdéséről számolnak be, a magyar kormányfőfiak küldetésére biztató fényt vetnek. Sikerült létrehozni a közvetlen kapcsolatot a francia állammal, a francia kormány elnökeivel, a jóvátételi bizottság összes mérvadó tényezőjével.

Bethlen István és Kállay Tibor utjának közvetlen célja a jóvátételi bizottság előtt kívánják feltárni a magyar nemzet küldöttel az itteni állapotok sivárságát az alapjaiban meg-ingatott gazdasági helyzetet. A jóvátételi bizottság előtt rá akarnak mutatni arra a veszedelmes helyzetre is, amely Magyarország gazdasági összeomlásával egész Kelet Európát fenyegeti.

Adatokkal és érvekkel felszerelve pénteken fog megjelenni Bethlen István gróf miniszterelnök és Kállay Tibor pénzügyminiszter a jóvátételi bizottság előtt. Milleranddal, Poincaréval és a többiekkel folytatott tárgyalások már az utazás tulajdonképpen célját meghaladják és ez csupán kihasználása annak a lehetőségnek, amely a magyar kormányfőfiak számára megnyitott, mert korántsem olyan magától értetődő, hogy még a jóvátételi bizottsággal tervezett tárgyalások előtt tanácskozási lehetett folytatni a jelenlegi francia politika felé és irányítójaival.

Bethlen István gróf személyének fentartás nélkül megadja a kijárat tiszteletet, sőt a rokonszenv jeléül egyenesen keresik a közvetlen tárgyalásokkal előálló kapcsolatot. Bethlen István gróf bizonyára megtalálta most az utját annak, hogy a rosszakaratú közvélemény megnyilvánulásával szemben felvívassa a párisi körök szemét és rámutasson a magyarság meghurocolására. Most végre lehetővé vált, hogy nemcsak a diplomáciai választégyvezékben, hanem a fájunk és nemzetünk becsületét nyíltággal élő szóval védjük igazságunkat és követeljük, hogy ezek az állapotok megszűnjenek.

Csehországgal helyreállított a forgalom

Budapest, május 3. Ma reggel a budapesti cseh-szlovák konzulátuson ismét megkezdődött a vízumok kiadását. Kérdésünkre kijelentették, hogy a már előbb kiadott régi vízumok szintén érvényesek. Ezzel kapcsolatban a vasúti forgalom is a régi keretek között helyreállított Csehszlovákia és Magyarország között.

A franciák visszautasították a német jóvátételi tervet

Páris, május 3. A Havas ügynök-ség jelenti: A minisztertanács a német javaslatokat a béne felállított kikötésekre a garanciák hiányára és a 30 milliárd aranymárka ki nem elégitolt voltára tekintettel elfogadhatatlannak találta.

Az olaszok véleménye

Róma, május 3. A német jegyzékkel csak a reggeli lapok foglalkoznak. A Giornale D'Róma kijelenti, hogy a garanciális ajánlat kielégítő, az ilyen kötelezettségek hatályossága azonban számos igen korlátozott. Nagy nehézségeket fog okozni a Németország közgazdasági egységének hely-

Prága, május 3. Május 1-re a Magyarországgal szembeni represszáliáknak azt a részét, amely magyar állampolgárok kiutasításából állott, sikerült befejezni. Azok a megtorló intézkedések, hogy magyar állampolgárokat nem bocsátanak be a Pélvidékre, továbbra is érvényesek. A kiutasítandók listájára felvett magyar állampolgárok kevés kivétellel valamennyien megkapták a kiutasító végzést és el is hagyták a köztársaság területét.

Heinrichék a pártonkívüliek értekezletén

A pártonkívüliek tegnap este tartották szokásos heti vacsorájukat, amelyen a csoport valamennyi tagja résztvett. Ott volt Zichy János gróf is. A vacsorának két vendége volt, Heinrich Ferenc és Szentpéti István, a nemzeti polgári párt tagjai. Ez a vendégség minden esetre érdekes eseménye a politikai világnak és különböző helyeken más-más féle kombinációkat fűznek hozzá.

A közlemezési miniszter leakarja törni a drágaságot

A drágasági bizottságot mint ismeretes május hó 8-án délután 5 órára hívták egybe, hogy az egyre fokozódó drágaság ügyében tanácskozzanak. Bud János közlemezési miniszter érinkezést keresett a szociáldemokrata frakciónak vezetőivel, akiknél érdeklődött a szociáldemokrata tervezet elmaradása felől. A szociáldemokrata képviselők kijelentették a közlemezési miniszternek, hogy ők a drágasági bizottságban nem beszélnék, hanem a kormánynak egy benyújtandó kész tervezetét várják.

A közlemezési miniszter kijelentette, hogy egyelőre nem tud kész tervekkel előállni, hanem épen azért hívta egybe a drágasági bizottságot, hogy az ott kialakuló vélemények alapján dolgozza ki a drágaság letörésére irányuló programját.

A köztisztviselők lakáspénzét felemeiték

Budapest, május 3. A kormány rendeletet adott ki, amely a lakásügyi ideiglenes rendezéséről szóló miniszteri rendeletre tekintettel újra szabályozza az állami, vármegyei és államvasuti tisztviselők és egyéb alkalmazottak lakáspénzét, illetve a nyugdíjasok és özvegyek lakhelynyújtását. A rendelet a tisztviselőket állomáshelyeik szerint hat osztályba sorozza és ennek megfelelően arányosítja állapítja meg május, augusztus és november hónapokra a lakáspénzt. Ezt a rendeletet, a hozzáfűzött táblázatos kimutatással, a Budapesti Közlöny pénteki száma közli.

reállítására és a Ruhr-vidék kiürítésére vonatkozó követelést, mert a franciák felfogása a német felfogással homlokegyenest ellenkező. A szövetségesek kötelezése ahoz hozzájárulni, hogy ne hiúsuljanak meg Németországnak a holtpont leküzdésére irányuló kísérletei.

Mint vélekednek az angolok?

London, május 3. A sajtó tulnyomó része amellet foglal állást, hogy a német jegyzéket hangjára való tekintet nélkül fogadják el a tárgyalás alapjául.

A Times pénzügyi mellékletében a következőket írja:

A City jól értesült köreiben a német jegyzéket örömmel üdvözölték, mert a jegyzéket akárhogyan is fogadják Franciaország, szükségképpen új helyzetet teremt a jegyzék a jóvátételi kérdés történetében. Amerika ré-

széről, amelynek részvétele egy nagyobb kölcsönösszeg felvételénél nélkülözhetetlen, nem lehet segítségére Németországnak addig, amíg meg nem teremti a szükséghez mért biztosítékokat és le nem mondanak a szankció politikájáról.

Scotus Viator hibáztatja a kisántant belpolitikáját

Mint a „Debreczeni Független Ujság” már jelentette, Seton Watson, a „Scotus Viator” néven ismert angol publicista jelenleg Szlovénországban tanulmányozza a nemzeti kisebbségek helyzetét. Scotus Viator a magyarság legádázabb ellenségei közé tartozik. Scotus Viator már évek óta Magyarország feldarabolásának hirdetője volt. A különböző utódállamoknak tulajdonképpen ez az angol publicista az eszmei apja. Ugy látszik azonban, hogy Scotus Viator kezd klábrándulni gyermekéből, a kisántant államaiból. Mielőtt Szlovénországba utazott volna, Jugoszláviában tanulmányozta az ottani helyzetet és tapasztalairól cikket írt az „Öbör” című zágrábi és a „Novosti” című belgrádi lapokban. Scotus Viator ebben a cikkben élesen kritikában részesíti nemcsak az S. H. S. államot, hanem a többi utódállamokat is. Mivel a különböző távirati hírvadások, amelyek Keletnek Scotus Viator minden magyar-ellenes megnyilatkozását kikürtöli, a „Debreczeni Független Ujság” bécsi szerkesztősége a következőkben részletesen ismerteti:

Scotus Viator mindenekelőtt megállapítja, hogy az ujonnan keletkezett utódállamok mindegyike súlyos politikai, gazdasági és pénzügyi válságokkal küzd. Éppen ezért a jugoszlávi krízist nem szabad tulbecsülni. Egy-

uttal azonban nem szabad letagadni, hogy az S. H. S. államban most nem egyszerű kormányválságról, hanem államkrízisről van szó, amely könnyen katasztrófálissá válhat. Ezen megállapítás után Scotus Viator részletesen foglalkozik a horvát elszakadási mozgalommal és Radics horvát parasztpárti vezér magatartásával. Radicsról szólva kijelenti, hogy a horvát parasztszféra nem szabad egyszerűen demagógnak tekinteni, majd a következőket írja:

— Az a centralizmus, amely mostan az összes utódállamokban kormányprogram, nézetem szerint nem egyéb súlyos betegség. A centralizmust sohasem lehet megvalósítani. Elsősorban azért nem, mivel a különböző népek tradícióit és érzelmeit ellen irányul, másodsorban azért, mivel mindenütt hiányzik a szükséges közgazdasági apparátus.

Scotus Viator az összes utódállamokra vonatkozó megállapítása után ismét visszatér a jugoszlávi állam krízisére és az S. H. S. királyságot csak úgy tartja megmenthetőnek, ha radikális rendszerváltozást hajtának végre. „A hal fejtől büzik!” — mondja. „Addig, amíg a jelenlegi közgazdasági rendszerrel nem szakítanak, az összes politikai rendszabályok az összeomlást csak nagyon kis időre toltathatják ki.”

Magyarország minden támadónak ki van szolgáltatva

A külügyminiszter válasza a népszövetségnek

Genf, május 3. A nemzetek szövetségének főtákarága a harmadik közgyűlés következtében felkérte a tagállamok kormányait, mondjanak véleményt a lefegyverzés előkészítéséről és a kölcsönös garancia szerződésekről.

A magyar kormány válasza megjelenti a nemzetek szövetsége hivatalos lapjában s főbb vonásaiban a következőképpen hangzik:

Nagyméltóságod mult év október 13-iki levelében volt kegyes hivatali elődömnök, Bánffy grófnak a nemzetek szövetsége harmadik közgyűlésének azt a határozatát eljuttatni, mely szerint az egyezés okmány 8-ik cikkelyében előírt lefegyverzés fokozatos megvalósítását felfüggesztették.

Nagyméltóságod ennek a határozatnak különösen a 14-ik cikkelyére hívta fel a figyelmünket, amely a lefegyverzés és a kölcsönös garanciális szerződés alapelvei közti belső összefüggésre mutat rá. Nagyméltóságod a különösen szükségesnek tartja a különböző kormányok véleményét a fentebb idézett határozat 14-ik cikkelyében foglalt javaslatokról megismerni. Kívánsága szerint van szerencsém a magyar kormány nevében előadni, hogy milyen mód vetődik fel a határozatban említett probléma felől Magyarországra.

A m. kir. kormány azt hiszi, hogy elég jogcime van arra, hogy a lefegyverzés szükségességét sürge. A lefegyverzést, amelyet már végrehajtottak Magyarországon (idézem a békeszerződés szavát): „Abból a célból, hogy az összes nemzetek fegyverkezésének általános lecsökkenésének előkészítését lehetővé tegyük.” A m.

kir. kormány különösen egyetért a 14-ik cikkely elején kimondott megállapítással, amely szerint a fegyverkezés csökkentésére vonatkozó terv csak abban az esetben sikerülhet teljesben, ha általános. A 14-ik cikkely másodsorban azt a felfogást fejt ki, hogy a világ jelenlegi helyzetében a kormányok nagyrésze nem vállalhatja magára a fegyverkezés csökkentésére vonatkozó terv csak abban az esetben sikerülhet teljesben, ha általános. A 14-ik cikkely másodsorban azt a felfogást fejt ki, hogy a világ jelenlegi helyzetében a kormányok nagyrésze nem vállalhatja magára a fegyverkezés csökkentésének komoly felelősségét, csak ha megfelelő garanciát nyújtanak nekik, hogy országaik biztonságban maradnak. Bátor vagyok megemlíteni erre vonatkozólag, hogy a trianoni békeszerződés rendelkezéseinek megfelelőleg Magyarország teljesen le van fegyverezve, anélkül azonban, hogy bármilyen garanciát kapott volna a biztonságára nézve.

A fentemlített határozat 14-ik cikkelyének második szakasza előírja, Magyarország leszerelését, bár olyan szomszédoktól van körülveve, akik az ellenségeskedések megszüntése óta folytonosan fegyverkeznek. Magyarország minden támadónak ki van szolgáltatva. A magyar hadsereget 35 ezer emberre kellett csökkenteni. A magyar kormány tehát mai kétséges helyzetében mindennemű akciót aggodalommal fogadna.

A véleményadás céljából hozzájutott határozatban a garancia kérdés fontos helyet foglal el. A határozat szerint az önvédelmi garancia minden ország számára hozzáférhető. A szer-

zöld felek kötelezni fogják magukat, hogy támadás esetében előre megállapított terv szerint tényleges és költséges segítséget nyultsanak egymásnak. A m. kir. kormány hozzájárul ehhez a javaslatához, miután Magyarország bár szomszédainak fegyverkezése fenyegeti, mégis azt hiszi, hogy helyén való volna, ha a védelemről különleges intézkedésekkel gondoskodnának. Hátra volna még egy megvizsgálendő pont a magyar kormányhoz tanulmányozás céljából eljuttatott határozat, amely a következőképpen végződik:

Mivel az előbbi három javaslatnak célja a fegyverkezésnek általános csökkentése és a költséges garanciális szerződés, a magyar kormány örömmel csatlakozik e véleményhez s a magyar kir. kormány már előzetesen is eléget tett erre vonatkozólag kötelezettségének.

A m. kir. kormány végül arra hárkodik Nagyméltóságod figyelmét fel hívni, hogy fontos volna valamennyi államra nézve olyan részletes tervezet megállapítása, mely előzetesen szabályozná a gépezet különböző alkatrészeinek működését, amelynek a pontos tevékenysége az önvédelmi egyezség hatását nyilvánvalóvá tudná tenni. A m. kir. kormány nem gondolja, hogy ebben a jegyzékben teljesen kimerítette a lefegyverzés problémáját, azt sem gondolja, hogy olyan szempontokat közöl, amelyeknek fontossága kikerülte a tanács figyelmét, mindössze Nagyméltóságod kívánságához képest teljes őszinteséggel elmondta felőgségét és mindazt, amit saját biztonságáért és Európa békejének érdekében tart.

Budapesten olcsóbb lett a liszt

Budapest, május 3. A közéletmészesügyi miniszter felhívására tudvalevőleg a budapesti malomkoncentráció tagjai elhatározták, hogy segédkezet nyujtanak a gabonár visszaszorítására. Mindenekelőtt ígéretet tettek, hogy lehetőleg nem vásárolnak és ha vesznek is egyes tételeket, azokért a kereskedőkkel együttesen előre megállapított kisebb árat fizetik. A múlt hét végén 26,500 koronában állapították meg az árat, amennyiért a koncentráció tagjai gabonát vehetnek; tegnap az árat 1000 koronával mázsánként leszállították, úgy, hogy csak 25,500 koronát fizetnek a buza métermázsájáért.

A buzaár, visszaszorítása legalább is átmenetileg sikerült, a budapesti tőzsdén és a malmok néhány tételét a leszorított áron vásárolhattak is. Ennek alapján újból szabályozták a lisztárakat és az árcsökkenésnek megfelelően a mai naptól érvényes újabb lisztárakat állapították meg, amelyek a következők:

0-4s liszt kilonként 447, eddig 452 K.
2-es liszt kilonként 443, eddig 448 K.
6-os liszt kilonként 435, eddig 440 K.
7 és feles liszt kg.-ként 288, eddig 300.

Ennélfogva a malomkoncentráció határozata következtében a másodrendű kenyérliszt 12 koronával, a többi minőség pedig öt koronával lett olcsóbb kilogrammonként.

Hová tűnt el a cukor?

Budapest, május 3. A Hivatalos Lap mai száma közli a pénzügyminiszter legújabb rendelkezését, amely szerint a kormány a kincstári részesedést minden kilogramm cukor után 278 koronával felemelte. A mai rendelet érvénye már május 2-től kezdődik, ennél fogva a magasabb cukor árak tegnap érvénybe léptek. Szerda óta a következő új cukor árak vannak a detail forgalomban érvényben:

Kockacukor 1540, eddig 1180, kris taly 1470, eddig 1120, süveg 1520, eddig 1160 korona volt.

A kereskedők arra hivatkoztak, hogy nekik nincsenek készleteik és ezért nem tudják kiszolgálni a vevőket. Ezért a közéletmészesügyi miniszter is rendkívül érdekli, hogy hova tűntek el a klutalt cukormennyiségek.

E célból értekezletre hívták össze az érdekelteket, amelyen Prónay György báró elnököt. A tanácskozáson bejelentették, hogy március hónapban 4100 vagon cukrot utaltak ki, amely felülmúlja a szükségletet. Áprilisra megszorították a kontingenst. A kereskedők képviselői

kijelentették, hogy ők nem spekulálnak, hanem a fogyasztók egyrésze, akik szívesen vásárolják a cukrot.

Báró Prónay György államtitkár kijelentette, hogy a jövőben mindegyik meg fogják vizsgálni, hogy ki mennyi cukrot kapott, mennyivel rendelkezik és ez alól a szövetkezetek sem lesznek kivétel. Nem fogadta el a kereskedőknek azt a javaslatát, hogy 100 kilónál kisebb tételeket mentesítsenek a razzia alól.

Az amerikai cukorválság

Az északamerikai Egyesült Államokban az elmúlt hetekben a cukor 5 és fél centről 9 centre emelkedett fontonként, sőt bejelentették, hogy két hét múlva elérheti a 12 centet. A cukor ártetvényesek szerint a száraz-

ság okozza a nagy árakat, a cukor trust tagjai pedig a közönséget vándolják, amely szerintők felhalmozza a cukrot. A bankok szerint a magas szállítási díjszabás, a cukortőzsde tagjai szerint a kereslet és kínálat törvénye okozta az árak emelkedését. A kormány azonban megállapította, hogy a cukor árak emelkedésének oka kizárólag nyereszkeségi vágyból eredt. A vizsgálat megállapította, hogy melyik két cukortőzsde bűnös a cukor drágulásában és az amerikai kormány vádlottként a két nagy new-yorki cukortőzsdét és annak 23 tagját nevezte meg. A tőzsde tagjai tiltakoznak a vád ellen és azt állítják, hogy a cubai cukor termés az idén rosszabb volt mint tavaly és ezért van a drágaság.

„A Váci-utca levegőjét vagy én, vagy Ön szivja — de egyikünknek meg kell halnia!”

Részletek a Kirohner-Landauer-párbaj előzményeiből

Budapest, május 3. Ma délután eltemették Kirohner Sándor 23 éves főhadnagyot, aki dr. Landauer Edével vívott rendkívüli súlyos feltételű párbajban szenvedett szurt sebébe belehalt. A rendőrség Landauer Edét szurdán szándékos emberölés büntette miatt letartóztatta és most próbál világosságot deríteni a párbaj előzményeire.

A budapesti ügyvezető társaságban tudták és most már a rendőrség is tudja, hogy a halálos párbaj női pletyka miatt keletkezett. Kirohner és Landauer egy leányt udvaroltak és Kirohner Landauerre egy megjegyzést tett a lány előtt, aki visszamondta ezt Kirohnernek. Ekkor Kirohner elmaradt a lány családjától, majd Landauer is. Kirohner és Landauer között az ellentét egyre élesebbé vált, míg végül Landauer levelet írt Kirohnernek, — a levelet a rendőrség megtalálta — és többek között ezeket írja:

„... A Váci-utca levegőjét vagy én, vagy ön szivja, — de egyikünknek meg kell halnia!”

A levélben különféle sértésekkel il-

lette Kirohner, sőt Landauer mondogatta:

— Ha nem áll ki, megkorbácsolom és az utcán lövöm le, mint a kutya.

Hetekig tartó tárgyalás után a telemek megállapodtak a súlyos kimene- teli párbajban, amelynél a szurdás is meg volt engedve.

A párbajnál a harmadik menetben mindketten egyszerre sebesültek. Landauer tülén ere egy mélyebb vágás, de nem lehetett nagyon súlyos a vágás, mert a szurdás egyszerre elvette a Kirohner kezének erejét. Kicssett a kard a főhadnagy kezéből, pillanat alatt előtört a parkettet a vér. Kirohner már tántorgott, az orvosok odaugrottak, hiába volt minden, a vért nem lehetett elvitani. A szurdás két-három centiméter mély, jelentéktelenek tetsző, de keresztülzarta a honalizmot és átvágta az artériát.

Mikor Landauer előtt kihírdették a letartóztatást, nyugodtan csak ennyit mondott:

— Nem támadtam, csak védekeztem. Védekezés közben szurtam meg a főhadnagy urat. Más mondanivalóm nincs.

A közönséghez!

Allg néhány napja, hogy a debreczeni napilapok a lapárak felemelését voltak kénytelenek bejelenteni a közönségnek. Az emelés alkalmával azonban azt is kénytelenek voltak a lapok bejelenteni az olvasóközönségnek, hogy az új árak csak átmeneti jellegűek, mert a drágulás egy pillanatra nem eszikönk áradata rövid időn belül újabb emelésre fogja kényszeríteni a napilapokat. Az új emelés ideje feltartóztatlanul elérkezett. Hiába próbálták meg a debreczeni napilapok minden lehető, hogy az új emelést elodázzák, a papír árának a legutóbbi napokban történt hihetetlen mérvű emelkedése, a technikai anyagok, a munkabérek megakadályozhatatlan felokozódása ismét arra kényserítette a debreczeni lapok kiadóit, hogy a napilapok árát mérsékelten felemeljék.

A debreczeni napilapok ezért tisztelttel bejelentik, hogy május 9-től kezdve a debreczeni napilapok egyes példányainak ára

hétköznaponként 40
vasárnap és ünnepnaponként 50
korona lesz.

Előfizetés egy óra

május 1-től 15-ig havonként 600
május 15-től kezdve havonként 800
korona lesz.

Debreczen, 1923 április 30.

Debreczeni Ujság,
Debreczeni Független Ujság
Egyetértés,
Hajdúföld,
Tiszántúli Hírlap,
kiadóhivatalai.

A német devizatorvényjavaslat

Berlin, május 3. Elkészült s legközelebb a birodalmi gyűlés elé kerül a devizaspekuláció letörésére irányuló új törvényjavaslat, amely a német pénzügyminiszter már régóta idegességét kelt, miután a birodalmi kormány előre jelezte, hogy a legszigorúbb rendszabályoktól sem fog visszaritadni. A törvényjavaslat kötelezővé teszi, hogy minden devizakészletet és devizazárat haladéktalanul be kell jelenteni a birodalmi banknál, meg azokat a devizavásárlásokat is, amelyeket német bankok külföldi számlára eszközölnek s külön intézkedés van a javaslatban a külföldi márka eladások korlátozására. A pénzváltóházak engedélyezését a törvényjavaslat feltételekhez köti, az ilyen vállalatokat a birodalmi bank szervei által ellenőriztetni fogja. A birodalmi bank a törvényjavaslatban jogot szerez arra, hogy olyan devizakészleteket, amelyeknek nincs gazdasági jogosultságuk magánosok birtokában, behóvatelhesse.

— Pár napig tart még a vetésterület bejelentés. Mint értesülünk a f. é. vetésterületi bejelentés kielégítően halad. A gazdák szorgalmasan keresik fel a városi statisztikai hivatalt, ahol az összeírás folyik. A statisztikai hivatal ezután figyelmezteti az érdekelteket, hogy a bejelentés határideje pár nap múlva lejár, igyekezzenek tehát minden gazda minél előbb eleget tenni kötelezettségének. Ez az összeírás sem adókövetési, sem rekvi-rálási célt nem szolgál. Hivatalos órák délelőtt 8-tól este 6-ig. Városháza földszint 6.

Hunyadi János

természetes keserűvíz
székrekedésnél, emésztési zavaroknál
gyors, biztos, enyhé hatású.

HIREK

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG politikai napilap.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős: RÖMER RICHÁRD.

Kiadó:

HEGEDÜS ÉS SANDOR irodalmi és nyomdai r.-t.

Előfizetési ár: Egy óra 600 kor.

Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el.

Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34.

Telefon 10-20.

Éjjel Piac utca 49.

Telefon 18.

Kiadóhivatal: Piac utca 49.

Telefon 18.

— Derült idő — meleggel. Meteorológiai intézet jelentése: Hazánkban nem volt eső. Az ég derült. A hőmérséklet tovább emelkedett. Időprógnózis: Tulnyomán derült idő várható, lényeges hőváltozás nélkül.

— Kinevezés. A népjóléti miniszter dr. Tüdös Kálmán debreczeni főorvos további hat év tartamára az országos közegészségügyi tanács rendkívüli tagjává kinevezte.

— Izr. istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai templomban. Pénteken este 7 órakor, szombaton reggel 7. délelőtt fél 11. délután 5 és este 7.35. Hétköznapokon reggel egyenyed 7 és este egyenyed 8 órakor.

— Országos orvoskongresszus Debreczenben. Dr. Kenézy Gyula egyetemi tanár levelet intézett a városi tanácshoz, amelyben kijelentette, hogy az országos orvosövetség és a gumókör ellen védekező egyesület szeptember 7-8-9-én Debreczenben kongresszust akarnak tartani. Ebből az alkalmából azt kérte dr. Kenézy Gyula, hogy a város esetleg hivatalosan hívja meg a kongresszust. A városi tanács érintkezésbe lépett dr. Berencsy Zoltánnal, a kongresszus titkárával, hogy vele a részleteket megbeszélje, ami után a tanács elhatározta, hogy a kongresszust hivatalosan meghívja. Szeptember 1-én este ismerkedési estély lesz, 8-án gyűlés, kirándulás a Pallagra, 9-én pedig a város látja vendégül a kongresszus résztvevőit a Hortobágyon.

— Az evang. filléregylet jótékony-célú műkedvelő előadása a Csokonai-színházban. A 15-én este fél 8 óra kezdettel lesz megtartva Debreczen úri társadalmának legjobb műkedvelőinek közreműködésével. Színe kerül Herczegh Ferenc bájos vígjátéka a Gyurkovics leányok, amelyet Kardoss színigazgató rendez, ezt megelőzőleg pedig a négy évszáz tündérréka, amelyet a Fancsócok növények tanítanak be. A próbák már serényen folynak s minden kilátás meg van rá, hogy az evang. négytelmek Géresiné elnök és Havasné alelnökönk ürszónokok iradhatatlan agilitásával ismét egy feledhetetlen kedves estét sikerül a jótékonyág javára rendeznie. Részletes műsor a napokban közöltek. Jegylovétel a növényeti tagoknál eszközölhető.

— A közszolgálati alkalmazottak házépítő szövetkezete közgyűlést. A 8-án vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a kereskedő társulat disztetmében. Jelentést tesz az igazgatóság a házhely igénylésnek az Országos Földbirtokrendező bíróság által elrendelt letárgyalásáról.

— Vizsgáznak a mentők. A városi tanács mai ülésén dr. Roncsik Jenő tűzoltó főparancsnok bejelentette, hogy a mentő-festület ujonnas kiképzett mentői részére május 7-én délután nyilvános mentővizsgát fognak tartani. Ezt az alkalmat felhasználja a mentőtestület arra, hogy dr. Derékassy Istvánt, a mentőtestület közszeregetben álló főorvosát, aki 35 éve teljesít mint mentőorvos szolgálatot, ünneplésben részesítse. Dr. Derékassy István annak idején résztvett a budapesti mentőegyesület megalapításában s 24 éve vezetője a debreczeni mentőtestületnek. Az ünneplésen részt vesz a városi tanács is és meleg ünneplésben fogják részesíteni dr. Derékassy Istvánt. Az ujonc mentőket dr. Tüdös Kálmán városi tiszt főorvos fogja vizsgáztatni.

— Breitbart le a vaskirály sz az Arany Bika díj díszes mutatóján Hecsz misztikus a Bika portásán

— Háztulajdon kincstári hasznos laidosok folyó beízetési jegyzetnel. Ilyen be rendeletnek meg kaphatók Hegedűs nem nyomdai r.-t. reskedésében.

— A városi A városi dalegy hen illi meg fem egyördulóját. A forduló országos nagy tennel ak a dalárda szintű retével fog daló egylet ebből az kéressel fordult hogy a Csokona gával kötött sze városnak járó ké az egyiket a dal A városi tanács sitette a kérését é hogy a második tét a Tisza emlí di át.

— Tűz a Honv fél 11 órakor a F alatt leveő ház ud dor fémpariskol talyához tartozó azonban mire a a környékbeli la oltotta a tüzet. Valószínű, hogy éves gyermeke gnyjogotagott a f

— A banktszi nestről jelentik: mint ismeretes; egyesületi utim a TEBE-nek fizet att s erre az új válasz nem érke tank a Pénztész országos Egyesület felvilágosítást ka karok megbízottá este 9 órakor új zárs a meg fo milyen a tisztví lyen az elkeserü lyen nagyjoku az ezektant döntene kesésében. Az most már teliese ged az eseménye

— Az utódáll delmi kamarái a A Debreczeni Füg szerkesztőségénel az utódállamok l reskedelmi kam különféle nentz kamarák megbiz abban, hogy a j hatatlan, a Duna-

Gárdi SZALMA nagy v. FRANK IMRÉNÉ

Feldh POSZ

Kossut még mindig a fogol

LEGN KAI

VÁLA OLCSÓ

Herman é

Piac- Bikával

Breitbart legyőzője, Ervin Grashl a vaskirály szombaton és vasárnap az Arany Bika dísztermében Breitbart összes mutatóványával és professzor Herczeg misztikus előadásával. Jegyek a Bika portásánál.

Háztulajdonosok figyelmébe. A kincstári haszonrészeseledést a háztulajdonosok folyó évi május hó 30-ig befizetési jegyzékkel tartoznak befizetni. Ilyen befizetési jegyzékek a rendeletnek megfelelő szövegezzel kaphatók Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyv- és papirkereskedésében.

A városi dalegylet jubileuma. A városi dalegylet ez év októberében üli meg fennállásának hatvanadik évfordulóját. A dalegylet ezt az évfordulót országos ünnepség keretében, nagy ténnyel akarja megünnepelni és a dalárda színfonukus zenekar kíséretével fog dalokat előadni. A dalegylet ebből az alkalomból azzal a kéressel fordult a városi tanácshoz, hogy a Csokonai-színház igazgatóságával kötött szerződés értelmében a városnak járó két ingyenes este közül az egyiket a dalegyletnek engedje át. A városi tanács természetesen teljesítette a kérést és egyben kimondotta, hogy a második ingyenes színházi estét a Tisza emlékbizottságnak engedje át.

Tűz a Honvéd-utcán. Ma délelőtt fél 11 órakor a Honvéd-utca 9/a. szám alatt levő ház udvarán a Dirner Sándor fémipariskolai művezető lakosztályához tartozó fűskamara kigyulladt, azonban mire a tűzoltók megérkeztek a környékbeli lakosság vedrekkel eloltotta a tüzet. A kár jelentéktelen. Valószínű, hogy a tüzet Dirnerék 4 éves gyermeke okozta, aki gyufát gyújtogatott a fűskamrában.

A banktisztviselő-sztráik. Budapestről jelentik: A múlt hét végén mint ismeretes; a banktisztviselők egyesületei ultimátumot nyújtottak át a FEBÉ-nek fizetésük rendezése miatt s erre az ultimátumra mindmáig válasz nem érkezett. Kérdést intéztünk a Pénzügyügyi Tisztviselők Országos Egyesületéhez s a következő felvilágosítást kaptuk: A tisztviselők karok megbízottjai holnap, pénteken este 9 órakor ülnek össze tanácskozással s meg fogják állapítani, hogy milyen a tisztviselők hangulata, milyen az elkeseredésük mivelt s milyen nagyfokú az elzántságuk s csak ezután döntenek majd a sztráik kérdésében. Az egyesület vezetősége most már teljesen szabad ínyást enged az eseményekkel.

Az utódállamok bécsi kereskedelmi kamarái a szabadforgalomért. A Debreczeni Független Ujság bécsi szerkesztőségének értesülése szerint az utódállamok Bécsben székelt kereskedelmi kamarái nagyfontosságú közös akcióra nézve állapodtak meg állandó együttműködésben. Az ausztriai iparegyesület meghívására a bécsi, magyar, román, cseh, jugoszláv, olasz és lengyel kereskedelmi kamarák delegátusai közös értekezletet tartottak. Az utódállamok gazdasági helyzetének ügyében. A különböző nemzetközi kereskedelmi kamarák megbízottjai egyetértettek abban, hogy a jelenlegi állapot tartóhatatlan, a Duna-mentén javulás csak

úgy várható, ha az utódállamok között minden gazdasági és forgalmi korlátozás megszűnik. A különböző nemzetközi kereskedelmi kamarák delegátusai ezután megállapodtak abban, hogy együttes akciót indítanak az utódállamok szabad kereskedelme érdekében és esetről-esetre közös értekezleteken fogják megbeszélni a szükséges teendőket és lépéseket.

Zacharov, a görög-román lezör lett a montecarlói játékbank új elnöke. Párisi jelentések szerint a montecarlói játékbank új elnöke sir Basil Zacharov, az ismert angol-görög-román lezör, Románia és Görögország „főszanálója” lett.

Leányok, ne kössetek amerikai ismeretséget! Erre figyelmezteti a bécsi rendőrigazgatóság az osztrák leányokat és ezt a figyelmeztetést nem árt megszívlelniök a többi közép-európai államok leányainak sem. A bécsi rendőrség figyelmeztetésére — miként bécsi szerkesztőségünk jelenti — az szolgáltatott okot, hogy egy Pennsylvaniai lakó Anton Erbesovic nevű horvát ember hirdetések alapján levelezésbe kezdett két bécsi leánnyal és mindkettőt egyszerre eljegyezte és kihozatta Amerikába. Ottan természetesen a szerencsétlen, elcsábított leányokat prostitúcióra kény szeritette.

Hegyi Emánuel zongoraművész május hó 9-én hangversenyez a Zene-dében. Jegyek a Méliuszban.

ÜZLETI KÖNYVEK mindenféle nagyságban és kivételben kaphatók a HEGEDÜS ES SANDOR R.T. könyvkereskedésében.

Vízvezetési és bádógosmunkát Fülöp, Csapó-utca 3. Telefon 917.

Tűkőrgyártás, üvegsziszolás, rég tükörök ujja ontese, üvegárgyak díszítése Sipkovits Bela üvegmű ipari vállalata Sziv-utca 15-14. Telefon 356.

Breitbart legyőzője, Ervin Grashl Breitbart összes mutatóványával, szombaton és vasárnap az Arany Bika dísztermében.

Gyöngyök, ruhadíszek, csipkék, szallagok legnagyobb választékban Benyats Emil főtéri üzletében.

Az új lakásrendelet megjelent. kapható Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében, Piac-u. 34.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

PÉNTEK: Cserebere. SZOMBAT: délután Pillangó főhadnagy (Timár Ila fellépte), este: Cserebere VASÁRNAP: délután: Sárga csikó (Kovács Terus fellépte); este: Cserebere.

Igazgatóválság a bécsi Burgtheaterben. Bécsi szerkesztőségünk jelenti szerint a bécsi Burgtheaterben ismét igazgatóválság van. A jelenlegi igazgatóválságnak az az oka, hogy mióta Paulsen vezeti a Burgtheatert, a naponkénti deficit a telt házak ellenére is meghaladja a 19 milliót. Ez tartóhatatlan állapot, miért is az osztrák kormány Paulsen önkéntes lemondására akarja bírni. Még teljesen bizonytalan, hogy Paulsen igazgató enged-e az osztrák kormány kérésének, vagy pedig ragaszkodik a szerződésben biztosított hosszú felmondási idejéhez, amelyet a kormány csak pénélő-fizetéssel válthat meg. Mindazonáltal megindultak a kombinációk, hogy ki lesz a Burgtheater új igazgatója? Művészi körökben a legszívesebben Félix Saltent, a kiváló író és kritikust látják a Burgtheater igazgatói székében. Vannak azonban egyéb jelöltek is, így Theodor Reukner a drezdai Staatstheater jelenlegi intendánsa, aki azelőtt éveken át a zürichi Stadttheater igazgatója volt. A jelöltek sorában emlegetik az osztrák állami színházak jelenlegi intendánsát, Zeiss titkos tanácsost is, valamint Reer drt, a bécsi Raymond-Theater, valamint a brünni és pozsonyi német színházak igazgatóját is. Közép-európai színházi tröszt alakul Bécsben. Bécsi szerkesztőségünk je-

lenti: A Volksoper volt igazgatója Gruder-Guntram új színházi vállalkozást alapított. Gruder igazgató színházi vállalkozása egy közép-európai színház-tröszt létesítésére irányul, de emellett foglalkozni fog szindarabok elhelyezésével, vendégszereplések közvetítésével, valamint zeneművek és szindarabok kiadásával is.

A színházi iroda hírei Szombaton délután Pillangó főhadnagy tisztviselő délután.

Mire előn a nyár című poétikus dalt Szigetnek esténként meg kell ismételn! Halassy Mariska és Kardoss Géza táncait, Timár Ila és Unger énekszámait zúgó taptok kísérik. — A nagyszerű darabot hétfőig adják. Délutáni előadások, Szombaton Pillangó főhadnagy, vasárnap Sárga csikó szerepel műsoron.

Téli színiévad Nyiregyházán. Helta! Hugó színigazgató engedélyt kapott a nyiregyházai városi tanácstól, hogy a városi színházat a modern követelményeknek megfelelően átalakíthassa és 1923 szeptember havától 6-8 hónapra téli színi szezonot nyisson.

Mozgósínházak Vigszínház

Vigszínházban: Az anya, dráma 7. felvonásban. Világhírű Goldwyn film mely Budapest legnagyobb mozgóiban heteken át zsúfolt házak előtt futott.

Apolló

Poklok világa. Kalandor történet 12 felvonásban I. és II. rész egy előadásban ma az Apollóban. Jegyelővétel.

APOLLÓ Péntek—szombat—vasárnap (amerikai kalawdoritörténet) Poklok világa 12 felvonásban. I. és II. rész egyelőadásban. Az ideji szezon nagy attrakciója.

SPORT

A Vasasok

Vasárnap a fuballszezon legszebb vasárnapjának ígérkezik. A nagyérdéi pálya nézőtere nagy teherpróbát csak most fogja igazán kiállani. Vasárnap délután a Vasasok nagy formában levő első csapata látogat el Debreczenbe, hogy a DIE-vel lejátsza a Magyar Kupa elődöntő mérkőzését. A mérkőzés iránt a közönség hatalmas érdeklődése már most megnyilvánul, úgy hogy a DIE vezetősége mindent megtett, hogy a közönség kényelmesen helyezkedjen el a pályán. A közönség nagy érdeklődése indokolt.

A Vasasok csapata ma a magyar futballbajnokság negyedik helyezettje és emellett olyan hatalmas formában van a csapata, olyan egységes erőt kepez az együttes, mint egyik elsőosztályú egyesület sem. Pehelykönyvű csatárai kifinomodott, szinte centiméteres passzokkal közelítik meg az ellenfél kapuját, szép kombinációkkal nemcsak a nézőket nyűgözi e, hanem

elragadtatja az ellenfelüket is.

Elismert tény, a fővárosi sportlapok kritikusaí ma azt állítják, hogy a legszebb futballt Magyarországon a Vasas csapat játssza. Emellett bizonyít az is, hogy nemrégben a Vasasok spanyol túrára voltak, már pedig Spanyolhonig nem akármilyen csapat jut el. A közönség elégegett bizalmára a Vasasok rá fognak szolgálni és olyan futballt fognak játszani, amilyent Debreczen még nem látott.

A nagy mérkőzés előtt a DEAC játsszik a NYÍVE-vel, míg az Ugető-téri pályán délelőtt fél 11 órakor a DVSC-DKASE csapnak össze.

Vasas-FTC 1:0 (1:0). A Corinthian-serlegmérkőzés során állt szemben egymással a két csapat. Formaszertint is volt a Vasas-csapat számára győzelmi esély, hiszen két nappal ezelőtt fölényes góltudással verte elsőosztályú ellenfelei közül a jöképességű Zuglói AC-ot. Az FTC tartalékjai beállításával tudott csak felállni, a Vasas ellenben teljes csapatát küldhette tüzbe. A mérkőzés mindvégig hevesiramu volt és elég jó sportot nyújtott. A zöld-feléreik erőteljes akciói csak a második féldőben voltak észrevehetőek, de a Vasas-védelem résen volt s a megszerzett gólpóntyt végig biztosan tartotta. A Vasasok ezzel a győzelemmel a döntőbe kerültek, ahol a BTC-FTC-mérkőzés győztesével fognak találkozni s így minden valószínűség szerint őket tekinthetjük a serleg győztesének.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti tőzsde

Zürichi zárlat: Budapest 0,10 és egynegyed

Értéktőzsde. Az értéktőzsde üzleti forgalma a lanyhaság jegyében indult. Fél 2 órakor már alig volt ember a teremben. Árak:

Bankok: Ang.-Magy. bank 6200-7000, Agrár 3000, Hazai 10000-3000, Hermes 2775-9500, Magyar Hitel 40-1000, Jelzálog 2375-500, Leszámitoló 8150-450, Osztrák Hitel 16400-7000, Keresked. 48-50000, Magyar-olasz 2700-3125.

Takarékpénztárak: Belvárosi 4200-500, Általános 13500-400, Hazai 61-3000.

Malmok: Borsod-Miskolczi 16000-900, Concordia 11750-2000, Budapesti 45-7000, Gizella 8600-800, Hungária 18000-500, Viktória 36600-8500.

Bányák és téglagyárak: Beocsini 130-5000, Kohó 98-105000, Drasche 45-9000, Magnesit 285-90000, Általános Koszen 320-33000, Salgó 145-50500, Urinkányi 210-24000.

Nyomdák: Athenaeum 26-7250, Révai 8000-500.

Vasművek és gépgyárak: Kőburg 16000-500, Ganz-Danub. 2000000-100000, Ganz-vill. 265-80000, Láng 41-44000, Lipták 5250-300, Magyar acél 76-9000, Rima 27100-800, Schlick 26500-9000, Wörner 6700-7000.

Külföntele vállalatok: Gschwindt 94-9000, Baróti 3000-200, Bóni 15500-6250, Chiroin 8000-800, Egyes izzó 87750-95000, Textil 4000-400, Papir 10750-11000, Spódium 35-8000, Flóra 26250-8000, Fővárosi sör 8100, Kariton 32-5000, Királysör 15500, Klórd 16-7000, Krausz szesz 23-4000, Polgári sör 50-3000, Magyar pamutgyár 404500, Magyar Cukor 470-90000, Lámpa 32-3000, Östermelő 54-8000, Gumi 29-31250, Szikra 38-40000, Stummer 265-95000, Telefon 32500-400, Mezőh. cukor 73-7000.

Faipari vállalatok: Hazai 13600-4100, Egyes fa 1625-700, Lignum (hitefa) 10950-11200, Magyar Erdő 1550-675, Nasici 166-74000, Lichtig 2175-300.

Közlekedési vállalatok: Adria 86-8000, Atlantika 21750-2500, Közúti 6400-500 Városi 5100-300, Déliavasút 17750-8250, Levante 112000-126000, Nova 25000-7500, Államvasút 103-8000, Tröszt 21-2250.

Az utótőzsde is teljes üzlettelenség és lanyhaság jegyében mulott el. Később azonban egy árnyalattal javult az irányzat, az üzlet forgalma azonban csökkent. Bécsben nem volt ma hivatalos forgalom, így onnan sem kapott a tőzsde ösztönzést és az arbitrázs papírok forgalma is csökkent. A kosztőzéb lényegesen olcsóbb lett, az ártolyama 4 százalékról 3 százalékra morzsolódott le. Magyar Hitel 41500, Osztrák Hitel 16800, Salgó 148000, Borsod-Miskolczi 16000, Konkordia 11900, Budapesti Gőzmalom

Girardi és gyermek SZALMA KALAPOK nagy választékban FRANK IMRÉNÉL, Piac utca 43.

Feldheim Imre POSZTÓHÁZ Kossuth-utca 6. még mindig a legolcsóbb bevásárlási hely!

LEGNAGYOBB KALAP VÁLASZTÉK. OLCSÓ ÁRAK. Herman és Friedmann Piac-utca 10. Bikával szemben.

SZÉCHENYI-UTCA 18. szám alá helyezte át kelmeifestő-, vegtisztító- és gőzmosógóárának felvételét HRABÉCZY ZOLTÁN.

